

tationen. Jeg tror, at man vilde gentage denne Fejl her, hvis man ikke aabnede Plads for Landarbejderne som dem, denne Sag skal have Nytte og Interesse for. Det kan være meget smukt, at man fra Statens Side siger: Vi skulle gøre noget for alle dem, der ingen Ting have og være Filantroper. Jeg siger, det nytter ikke noget, naar vi ikke have de Folk med, der skulle have Nytte deraf; derfor vil jeg ogsaa — uden nærmere at komme ind paa Enkelthederne — henstille til velvillig Overvejelse baade af de ærede Forslagsstillere og Indenrigsministeren, at den anden Part, som dette Lovforslag angaar, ogsaa maa faa Plads i Kommissionen.

Ordføreren for Forslagsstillerne til det første Lovforslag (O. Hansen):

Jeg ønsker, inden Forhandlingen afbrydes i dette Møde, at gøre nogle Bemærkninger til nogle Udtalelser, der ere faldne fra enkelte Medlemmer. — Det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds (M. Nielsen) rettede nogle Indvendinger mod forskellige Bestemmelser i det foreliggende Lovforslag. Der kan selvfølgelig diskuteres om, hvor vidt det er rigtigt at sætte Grænsen ved 2 Skæpper Land, eller om man skulde gaa længere ned; men saa vel denne Indvending som de andre Indvendinger, som det ærede Medlem fremkom med, forekomme mig at være af den Slags, som kan drøftes og behandles i et Udvalg. — For øvrigt udtalte jo det ærede Medlem sin velvillige Stemning over for Lovforslaget og ønskede, at det maatte gaa videre frem til Behandling i et Udvalg. — Saa haaber jeg ogsaa, at det der skal lykkes at opnaa Enighed om den Slags mindre betydelige Spørgsmaal. Jeg vil saa gøre et Par Bemærkninger til det ærede Medlem fra Middelfart (Lohmann). Det ærede Medlem forekommer mig at være kommen højt op i sine Udtalelser her i Dag, og det er gerne Tilfældet, at man, naar man kommer saa højt op i en Stemning, gør sig skyldig i forskellige Overdrivelser. Naar det ærede Medlem siger, at vi her ved det Lovforslag ville lægge en Servitut paa halvandet hundrede Tjvindtuse Huse, er det jo en stor Overdrivelse fra det ærede Medlems Side. Saa talte det ærede Medlem om, at vi vilde lægge en told og klam Haand paa Husmændenes smaa Ejendomme. — Ja, jeg maa tilstaa; jeg forstaa ikke rigtig, hvad det ærede Medlem mener med det; det er dog vistnok saaledes, at det meget ofte i dette Ting er bleven gjort gældende, at hvis vi havde Fæstetvang paa Husene omkring i Landet, paa dem, som ikke ere Ejendoms-huse, vilde det være et ret betydeligt

Fremskridt for det bestaaende, men det kalder det ærede Medlem maaste ogsaa for at ville lægge en told og klam Haand paa disse Smaahjem. Det at lægge Tvang paa, at saadanne Huslodder skulle bestaa, forekommer mig at være saa fuldkommen i Overensstemmelse med den Tanke, at skabe ny Huslodder. Jeg kan ikke se andet, end at det, naar der forhandles og tales om at skaffe ny Huslodder til Veje, er en Selvmodsigelse, naar det ærede Medlem gjorde gældende, at vi skulde ikke gøre det allermindste for at bevare de Huslodder, vi for Tiden have. Der er saa meget mere Grund til at gøre noget i den Retning, som det altid er de gode Huslodder, det gaar ud over, naar der er Tale om at nedlægge. At de daarligere Huse med Mose- og Hedelodder skulde forsvinde, behøver man ikke at være bange for, de faa sikkerlig nok Lov til at blive. De gode Huse, derimod, som ligge ved Landsbyer, og saaledes ere godt beliggende for Husmændene, er det, det gaar ud over, de forsvinde, og jeg ser ikke rettere, end at det vilde være et stort Gode, at der blev gjort noget for, at hindre, at disse Huslodder bleve nedlagte. Det ærede Medlem talte endvidere om, at det var at forringe Husloddernes Værdi, men det forekommer mig, at det kan kun blive en grumme lille Ubetydelighed, her kan blive Tale om. Lad os ganske simpelt tænke os et Eksempel. Lad os tænke os, at der er en saadan Huslod til Salgs, og at der er to Købere til den, hvoraf den ene er en Arbejder, som ønsker at faa et saadant lille Hjem, og den anden er Besidder af Jorden ved Siden af, der ønsker at drage Huslodden ind under sin Bedrift. Nu vil det være klart, at den Køber altsaa, der har den stærkeste Magt, de fleste Penge, i Reglen er den, der bor ved Siden af, og han faar altsaa Huslodder; men han giver sikkert kun meget lidt mere end den anden for Ejendommen, lad det være er 25—50 Kr., som der kan blive Tale om; det bliver vistnok det højeste. Om nu Fynboerne eller de andre Øboere skulde være mere tilbøjelige til at gaa højere op, skal jeg ikke sige, men jeg er i alt Fald sikker paa, at Syderne ingenlunde gøre det, dertil forstaa de altså godt at handle. Saa talte det ærede Medlem om, at vi behøvede ikke at være bange for, at Huslodderne forsvinde. Jeg vil blot opfordre det ærede Medlem til, naar vi en Dag ikke have for travlt her, at følge en lille Tur med ud paa Sjælland, saa skal jeg vise det ærede Medlem i Snevejs af gode Huslodder, som ere forsvundne, og jeg vil gøre opmærksom paa, at naar de forsvinde,